

NIEUWSBRIEF

Maandelijks uitgave, editie oktober 2020

Nieuws van de Stichting

- **Eumedion richt zich in AVA-seizoen 2021 op klimaatrapportages en bestuurdersbeloningen**

De institutionele beleggers die zich bij Eumedion hebben aangesloten zullen zich in de aanloop naar de aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) in 2021 vooral richten op klimaatrapportages van de beursgenoteerde ondernemingen en op de bestuurdersbeloningen. Dit blijkt uit de Speerpuntenbrief 2021 die Eumedion op 12 oktober jl. naar de Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen heeft gestuurd. Eumedion verwacht van de beursgenoteerde ondernemingen dat zij hun klimaatrapportages zoveel mogelijk afstemmen op de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Disclosures (TCFD) en van de Europese Commissie. Eumedion roept de ondernemingen verder op om ambitieuze reductiedoelstellingen te formuleren ten aanzien van de uitstoot van broeikasgassen en om over de voortgang hieromtrent helder te rapporteren. Voorts moedigt Eumedion de ondernemingen aan om een deadline te stellen om als bedrijf geheel 'klimaatneutraal' te opereren. Eumedion vindt verder dat bestuurders ook de 'pijn' van de huidige coronacrisis moeten voelen als de onderneming zich gedwongen ziet overheidssteun aan te vragen, werknemers te ontslaan of het dividend (fors) te verlagen of te schrappen. In dergelijke situaties verwacht Eumedion dat de raad van commissarissen (RvC) tijdelijk het vaste salaris verlaagt, de 2020-jaarbonus schrapt en/of in 2021 geen (voorwaardelijke) prestatieaandelen of –opties toekent. De Speerpuntenbrief 2021 kan worden gedownload via: <http://bit.ly/30ZDQnX>.

- **Eumedion heeft veel bedenkingen bij voorontwerp wetsvoorstel 'investeringsstoets'**

Eumedion vindt het passend dat de overheid substantiële deelnemingen in en overnames van bepaalde 'strategische' Nederlandse ondernemingen gaat toetsen op risico's voor de nationale veiligheid. Eumedion heeft echter bedenkingen bij de voorgestelde vormgeving ervan in het voorontwerp van de wet 'toetsing economie en nationale veiligheid'. Dit schrijft Eumedion in haar op 7 oktober jl. ingediende commentaar op het voorontwerp van het wetsvoorstel. Eumedion vindt het bijvoorbeeld onduidelijk welke ondernemingen precies onder de voorgestelde 'investeringsstoets' gaan vallen en wanneer precies een substantiële deelneming ter toetsing aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat moet worden voorgelegd. Ook is de verhouding tussen de 'algemene investeringsstoets' en de al bestaande 'sectorale investeringsstoetsen' onvoldoende duidelijk. Daarnaast vindt Eumedion de mogelijke aantasting van rechten van onschuldige derden disproportioneel. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat als een bewaarbank om welke reden dan ook niet meewerkt aan een sanctie tegen de partij die een substantiële deelneming of overname had moeten melden alle klanten van die bank worden getroffen. Zij kunnen dan mogelijk niet stemmen op een aandeelhoudersvergadering. Eumedion plaatst verder vraagtekens bij de afdwingbaarheid van de in het voorontwerp opgenomen bepalingen met extraterritoriale werking. Het gehele commentaar kan worden gedownload via: <http://bit.ly/3jF9K0l>.

- **Eumedion voorstander van een Europese standaard voor 'groene' obligaties**

Een Europese standaard voor 'groene' obligaties kan bijdragen aan een geloofwaardige en efficiënte markt voor dergelijke instrumenten. Dat schrijft Eumedion in haar op 1 oktober jl. ingediende reactie op de consultatie van de Europese Commissie (EC) voor de inrichting van een Europese standaard. De EC heeft aan belanghebbenden gevraagd input te leveren op de wijze waarop zij de aanbevelingen verder kan uitwerken die eerder dit jaar door de Technische expertgroep voor duurzame financiering (TEG) zijn gepubliceerd. Eumedion is voorstander van de drie elementen die de TEG voorstelt, namelijk een Green Bonds Framework, Allocation Report en Impact Report. Wel wijst Eumedion op een aantal zaken die van belang zijn om een praktische en effectieve standaard mogelijk te maken. Dat betreft bijvoorbeeld een nadere uitwerking van het (in de Europese Taxonomieverordening geïntroduceerde) principe van 'do no significant harm' voor groene obligaties die zijn gericht op herfinanciering. Ook wijst Eumedion erop dat de minimumgaranties voor sociale rechten en governance-issues nader gespecificeerd dienen te worden. Tot slot geeft Eumedion in haar reactie aan geen voorstander te zijn van financiële prikkels voor emittenten of beleggers om de markt voor Europese 'groene' obligaties een steuntje in de rug te geven. De gehele reactie kan worden gedownload via: <http://bit.ly/30pZami>.

- **Carola van Lamoen (Robeco) benoemd tot Eumedion-bestuurslid**

Het Algemeen bestuur van Eumedion heeft tijdens zijn vergadering van 1 oktober jl. Carola van Lamoen voor twee jaar benoemd tot lid van het Algemeen bestuur. Carola van Lamoen (42 jaar) is hoofd van het Sustainable Investing Center of Expertise bij Robeco. Daarnaast is zij covoorzitter van het Board Governance Committee van het International Corporate Governance Network (ICGN). Zij is tevens lid van de ICGN selectie- en benoemingscommissie. Tot september 2020 was zij voorzitter van de Eumedion Beleggingscommissie. Carola van Lamoen volgt binnen het bestuur Peter

Ferket op die op 31 mei jl. afscheid nam van Robeco. Tijdens dezelfde bestuursvergadering werd Amra Balić (BlackRock) voor een nieuwe termijn van twee jaar herbenoemd als bestuurslid.

Uit het bestuur

- Tijdens zijn vergadering van 1 oktober jl. benoemde het **Algemeen bestuur** Carola van Lamoen (Robeco) tot lid van het Algemeen bestuur. Daarnaast werd de Speerpuntenbrief 2021 vastgesteld.

Activiteiten Commissies

- **De Werkgroep Bestuurdersbezoldiging** vergaderde op 8 oktober jl. o.a. over mogelijke aanpassingen van de Eumedion-beloningsaanbevelingen naar aanleiding van het evaluatierapport van het AVA-seizoen 2020. De werkgroep concludeerde dat de bevindingen en conclusies van het AVA-seizoen 2020 niet noopten tot een aanpassing van de beloningsaanbevelingen.

Komende activiteiten

- *9 november 2020, 15.30-17.00 uur, Webinar over de toekomst van de bestuurdersbeloningen.* Webinar met Annet Aris (o.a. voorzitter remuneratiecommissie Randstad), Margriet Stavast (PGGM), Camiel Selker (beloningsconsultant bij Focus Orange) en Joost Sneller (financieel woordvoerder D66-Kamerfractie) over de ervaringen rond het beloningsbeleid en de beloningsverslagen in het AVA-seizoen 2020 en een vooruitblik naar het AVA-seizoen 2021. Aanmelding is mogelijk via de website van Eumedion.
- *17 november 2020, Vergadering Dagelijks bestuur.* Op de agenda staan onder meer de evaluatie van het lidmaatschap van de Raad voor de Jaarverslaggeving, het conceptbeleidsplan 2021 en de conceptbegroting 2021.

Nieuws uit Den Haag

- **Tweede Kamer wil onderzoek naar wettelijke verankering bredere zorgplicht voor bestuurders**

De regering moet onderzoeken op welke wijze een meer evenwichtige besluitvorming

door bestuurders, waarbij de belangen van alle belanghebbenden worden betrokken, in de wet kan worden verankerd en anderszins gestimuleerd kan worden. Een motie van D66-Kamerlid Joost Sneller en CDA-Kamerlid Evert-Jan Slootweg is op 6 oktober jl. door de Tweede Kamer met een meerderheid van 95 stemmen aangenomen. In de motie wordt specifiek gerefereerd aan de voorstellen die recent zijn gedaan (o.a. van 25 hoogleraren ondernemingsrecht) om bestuurders te verplichten ervoor te zorgen dat de vennootschap zich gedraagt als een “verantwoordelijke vennootschap”. Daarbij moet uitdrukkelijk ook de economische en maatschappelijke belangen worden betrokken. De Tweede Kamer heeft de regering verzocht om het onderzoek in de loop van 2021 te ontvangen. De regering heeft aangegeven de motie te zullen uitvoeren.

- **Senatoren van Forum voor Democratie en VVD uiterst kritisch over wetsvoorstel bedenktijd**

Het wetsvoorstel tot invoering van een bedenktijd voor beursgenoteerde ondernemingen druipt in tegen het algemeen belang en is slechts “dienstig aan de belangen van de bestuurlijke elite binnen het beursgenoteerde bedrijfsleven. Het wetsvoorstel biedt slechts extra, wettelijke ontslagbescherming aan bestuurders en commissarissen”. Dat schrijft de Eerste Kamerfractie van Forum voor Democratie (FvD) in het op 27 oktober jl. vastgestelde voorlopige verslag van de Eerste Kamer bij het wetsvoorstel bedenktijd. FvD meent dat het voor Nederlandse pensioenfondsen van toenemend belang is om als aandeelhouder indien nodig over zeggenschap te beschikken. Het wetsvoorstel is er juist op gericht om de invloed van aandeelhouders (tijdelijk) te beperken en dient daarom te worden heroverwogen. FvD vraagt minister Dekker (Rechtsbescherming) onder meer in te gaan op de kritiek van Eumedion dat het wetsvoorstel “onnodig” en “disproportioneel” is. De senatoren van de VVD-fractie maken zich zorgen over de consequenties van het wetsvoorstel voor het vestigingsklimaat. Aangezien het wetsvoorstel barrières opwerpt voor aandeelhouders bestaat, volgens de liberalen, het risico dat beleggers minder gaan beleggen in Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen.

Bovendien is er, volgens de VVD-fractie, geen eenduidig bewijs dat aandeelhouders vooral gericht zijn op de korte termijn. De Eerste Kamer heeft minister Dekker gevraagd om de memorie van antwoord binnen vier weken naar de senaat te sturen.

- **Scherpe kritiek Raad van State op initiatiefwetsvoorstel exit-heffing dividendbelasting**

De Raad van State heeft ernstige bezwaren tegen het initiatiefwetsvoorstel om de aandeelhouders van een onderneming die haar hoofdkantoor verplaatst van Nederland naar een land dat geen dividendbelasting kent, aan te slaan voor een exit-heffing in de dividendbelasting op alle (latente) winstreserves. Dit blijkt uit het op 9 oktober jl. vrijgegeven advies van de Raad van State over het initiatiefwetsvoorstel. De Raad van State adviseert de Tweede Kamer zelfs om het voorstel in zijn geheel niet in behandeling te nemen. Desalniettemin heeft initiatiefnemer Bart Snels (GroenLinks) het wetsvoorstel op 9 oktober jl. voor behandeling bij de Tweede Kamer ingediend en heeft de Tweede Kamer op 29 oktober jl. besloten het in behandeling te nemen. Volgens de Raad van State is de invoering van een exit-heffing niet verantwoord, mede omdat er twijfels zijn over de verenigbaarheid ervan met het Europees recht. Bovendien is onvoldoende gemotiveerd dat er sprake is van een terechte belastingclaim op de niet-uitgekeerde winsten. De juridisch adviseur van het kabinet en de Tweede Kamer heeft daarnaast bezwaren tegen het voorstel om de wet met terugwerkende kracht in te voeren tot en met 18 september 2020. Dat doet afbreuk aan de reputatie van Nederland als vestigingsland. Tot slot acht de Raad het niet gerechtvaardigd dat reorganisaties met een zakelijk karakter die op 18 september jl. al in beweging waren gezet door de terugwerkende kracht van de regeling worden getroffen. De Raad doelt dan (mede) op Unilever die in juni het grensoverschrijdende fusieproces in gang heeft gezet tussen de Britse Unilever PLC en de Nederlandse Unilever NV met Unilever PLC als ‘verkrijgende vennootschap’. Nadat de BAVA van Unilever NV in september het fusiebesluit al goedgekeurde, deed de BAVA van Unilever PLC dit op 12 oktober jl. Het besluit werd

gesteund door 99,5% van de uitgebrachte stemmen. Het Unilever-bestuur heeft in augustus kenbaar gemaakt de voorgenomen fusie te zullen afblazen als het initiatiefwetsvoorstel in ongewijzigde vorm door het Nederlandse parlement zal worden aangenomen. De aandeelhouders van Unilever NV zouden anders namelijk opdraaien voor een belastingclaim van in totaal ongeveer € 11 miljard. Voorlopig zet het Unilever-bestuur het fusieproces door, ook al heeft de Tweede Kamer besloten pas op 10 december a.s. het verslag bij het wetsvoorstel te zullen vaststellen.

- **Onredelijke aandeel- en obligatiehouders worden verplicht mee te werken aan redding bedrijf**

Aandeel- en obligatiehouders kunnen waarschijnlijk vanaf 1 januari a.s. buiten faillissement worden gedwongen om mee te werken aan een sanering van de schulden van een onderneming. Doel is om ondernemingen die vanwege een te zware schuldenlast failliet dreigen te raken, maar nog wel beschikken over levensvatbare bedrijfsactiviteiten, van de ondergang te redden. Het wetsvoorstel hieromtrent is op 6 oktober jl. door de Eerste Kamer als hamerstuk aangenomen. Het wetsvoorstel gaat ervan uit dat een onderneming eerst probeert via de minnelijke weg met haar schuldeisers en aandeelhouders tot een akkoord te komen. Pas als dit niet lukt, komt de mogelijkheid van een 'dwangakkoord' in beeld. Daarom komt een akkoord alleen voor rechterlijke goedkeuring ('homologatie') in aanmerking als eerst een traject is doorlopen waarbij een aantal procedurevoorschriften in acht is genomen betreffende de aanbieding, de inhoud en de inrichting van het akkoord en de schuldeisers en aandeelhouders die door het akkoord worden geraakt in de gelegenheid zijn gesteld om zich via een stemming over het akkoord uit te spreken. De stemming geschiedt per klasse van schuldeisers en aandeelhouders, in een fysieke of door middel van een elektronisch communicatiemiddel te houden vergadering dan wel via een schriftelijke procedure. Voor het aannemen van het akkoord is een 2/3 stemmeerderheid (per klasse) nodig van die schuldeisers en aandeelhouders die daadwerkelijk de moeite hebben genomen om hun stem uit te brengen. Hiermee wordt

voorkomen dat het wegblijven van ongeïnteresseerde schuldeisers of aandeelhouders de kansen dat een akkoord tot stand komt, al dan niet onbedoeld, worden verkleind. Goedkeuring van het akkoord door de rechter is al mogelijk wanneer er ten minste één klasse is die met het akkoord heeft ingestemd. De nieuwe regeling zal binnen drie jaar worden geëvalueerd op haar werking en effecten.

- **Bankbestuurders moeten ook na uitdiensttreding nog aandelen vasthouden**

Bestuurders en medewerkers van alle financiële ondernemingen die vrijwillig of gedwongen uit dienst treden, moeten de aandelen of opties die zij kort voor de uitdiensttreding door de desbetreffende onderneming als vast beloningselement toegekend hebben gekregen nog een geruime periode vasthouden. De retentieverplichting van 5 jaar uit het wetsvoorstel 'nadere beloningsmaatregelen financiële sector' gaat namelijk in op het moment van verwerving van de financiële instrumenten. Het maakt daarbij niet uit of een persoon in dienst blijft van de onderneming of (vrijwillig of gedwongen) uit dienst treedt of dat er is sprake is van een fusie of overname. Dit schrijft minister Hoekstra (Financiën) in de op 9 oktober jl. gepubliceerde nota naar aanleiding van het verslag bij het hiervoor genoemde wetsvoorstel. De minister schrijft dat het doel van het wetsvoorstel immers is om de belangen van bestuurders en medewerkers van de financiële ondernemingen meer in lijn te brengen met het langetermijnbelang van de onderneming en kortetermijnrisico's, bijvoorbeeld in het geval van vertrek bij een onderneming, in te perken. De minister verduidelijkt in de nota verder dat een ander belangrijk oogmerk van het wetsvoorstel is om financiële ondernemingen te bewegen hun stakeholders (meer) vooraf te betrekken en de gelegenheid te bieden om hun zienswijze te geven op een voorstel tot wijziging van het beloningsbeleid van het bestuur. Dat kan, volgens de minister, bijvoorbeeld via een dialoog van institutionele beleggers met de remuneratiecommissie van de RvC. Het wetsvoorstel is inmiddels aangemeld voor plenaire behandeling door de Tweede Kamer.

- **Initiatiefwetsvoorstel gelijke beloning van vrouwen en mannen bij Tweede Kamer ingediend**

Ondernemingen met meer dan 50 werknemers moeten binnenkort, als het aan de Tweede Kamerfracties van de PvdA, GroenLinks, SP en 50PLUS ligt, aantonen dat er in de organisatie sprake is van gelijk loon voor gelijk werk. Een initiatiefwetsvoorstel dienaangaande is op 5 oktober jl. aangemeld voor behandeling door de Tweede Kamer. Op grond van het wetsvoorstel moeten alle ondernemingen met meer dan 50 werknemers een certificaat behalen om aan te tonen dat mannen en vrouwen die gelijk werk verrichten ook gelijk worden beloond. Het certificaat moet na een periode van drie jaar opnieuw worden behaald. Indien een werknemer meent dat er in diens nadeel onderscheid in loon wordt gemaakt en de onderneming heeft geen certificaat, dan wordt vermoed dat die onderneming in strijd met de wet heeft gehandeld. De hiervoor bedoelde ondernemingen worden verder verplicht om in het bestuursverslag informatie op te nemen over de verschillen in het loon tussen werknemers die gelijk werk verrichten. Ook moeten zij aangeven op welke wijze de eventuele verschillen in loon ongedaan zullen worden gemaakt. Eumedion heeft in een brief van 29 oktober jl. haar steun uitgesproken voor de voorgestelde rapportageverplichting over eventuele beloningsverschillen.

- **GroenLinks wil einde van “aandeelhouderskapitalisme” en wil MVO-gedragennorm invoeren**

Ondernemingen krijgen, als het aan GroenLinks ligt, een wettelijke plicht om zich maatschappelijk verantwoord te gedragen en de mogelijkheid om hun maatschappelijke missie vast te leggen in de statuten. Dit staat in het conceptverkiezingsprogramma dat GroenLinks op 10 oktober jl. heeft gepresenteerd. Volgens de ‘groene partij’ worden ondernemingen steeds vaker gestuurd door aandeelhouders die uit zijn op kortetermijnwinsten en weinig geven om duurzaamheid of solidariteit. Dit “aandeelhouderskapitalisme” is onhoudbaar. GroenLinks wil daarom van ondernemingen “gemeenschappen” maken waarin werkgevers en werknemers

verantwoordelijk voor elkaar dragen. Werknemers horen meer inspraak in de onderneming te hebben dan kapitaalverschaffers. GroenLinks stelt daarom voor dat werknemers meer inspraak krijgen in belangrijke beslissingen zoals fusies, overnames, reorganisaties en winstuitkeringen. Binnen grote ondernemingen moeten werknemers het recht krijgen om de helft van de RvC te benoemen. Ondernemingen met meer dan 100 werknemers worden verplicht een winstdelingsregeling in te voeren. De winstuitkering aan de werknemers moet even hoog zijn als die aan de aandeelhouders. De partij noemt dit een “democratische economie”. Voor ondernemingen komt er een nieuwe “CEO-belasting” die zij betalen over salarissen en bonussen van meer dan vijf ton. Als GroenLinks het voor het zeggen krijgt, zal de winstbelasting worden verhoogd en het aantal aftrekposten waarvan grote ondernemingen gebruik kunnen maken, verlaagd. De leden van GroenLinks kunnen nog amendementen op het programma voorstellen. Op 19 december a.s. stemt het congres van GroenLinks over de amendementen en zal het (aldus geamendeerde) verkiezingsprogramma definitief worden vastgesteld.

Nieuws uit Brussel

- **Europese Commissie overweegt wetgevende maatregelen als gevolg van Wirecard-boekhoudschandaal**

Een beursgenoteerde onderneming moet verplicht worden gesteld om een auditcommissie in te stellen en de verantwoordelijkheid van het bestuur voor de opzet en adequate werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen voor de financiële verslaggeving moet worden verzwaaard. De vicevoorzitter van de Europees Commissie, Valdis Dombrovskis, overweegt deze maatregelen in Europese wetgeving uit te werken als antwoord op het Wirecard-boekhoudschandaal. Dit blijkt uit zijn op 7 oktober jl. afgegeven openingsstatement tijdens een debat met het Europees Parlement over de rol van de Europese toezichthoudende autoriteiten in het Wirecard-boekhoudschandaal. Volgens Dombrovskis hebben de drie ‘disciplineringsmechanismen’ van Wirecard

niet goed gefunctioneerd: het interne toezicht, de externe accountant en het externe toezicht. Op alle drie terreinen overweegt de Europese Commissie nu wetgevende maatregelen. Naast de hiervoor genoemde corporate governance-maatregelen denkt de Commissie aan een versterking van de rol van de externe accountant ten aanzien van frauderisico's en ten aanzien van de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen voor de financiële verslaggeving. Tot slot zouden de nationale toezichthoudende autoriteiten mogelijk meer handhavende bevoegdheden moeten krijgen ten aanzien van de financiële verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen en ten aanzien van accountantskantoren. Ook moet worden nagedacht over een versterking van het Europees toezicht op de controlewerkzaamheden van accountants. De Europese Commissie zal de definitieve lijst van maatregelen presenteren nadat zij van de Europese beurstoezichthouder ESMA het rapport met bevindingen en conclusies inzake het Wirecard-boekhoudschandaal heeft ontvangen. Dat rapport wordt later dit jaar verwacht.

- **Europese Commissie consulteert over inhoud voor richtlijnvoorstel 'duurzame corporate governance'**

Moet een onderneming zich niet alleen richten op maximalisatie van de economische en financiële prestaties, maar ook op maximalisatie van de sociale en milieuprestaties? Moet een ondernemingsbestuur verplicht worden gesteld om de belangrijkste stakeholders van de onderneming en hun belangen te identificeren en om hun risico's te beheersen? Deze en vele andere vragen stelt de Europese Commissie in een op 26 oktober jl. gelanceerde consultatie over de inhoud en vormgeving van het in 2021 te publiceren richtlijnvoorstel over duurzame corporate governance. In het consultatiedocument komen ook vragen aan de orde als de wijze waarop de bredere zorgplicht van bestuurders het beste kan worden gehandhaafd, de wijze waarop de dialoog met stakeholders het beste vorm kan krijgen (via bijvoorbeeld een jaarlijkse stakeholdersvergadering, een adviesraad of een klachtenregeling) en de wijze waarop het beloningsbeleid meer gericht kan

worden op langetermijnprestaties (waarbij een maximering van de op aandelen gebaseerde beloning op tafel ligt, alsmede een verbod op de toekenning van opties). Verder wil de Europese Commissie van belanghebbenden vernemen of er een verplichting moet komen om bepaald aantal personen met duurzaamheidskennis in de RvC/niet-uitvoerend bestuur op te nemen en of er Europese, inhoudelijke regels moeten worden gesteld ten aanzien van de inkoop van eigen aandelen en zo ja hoe die zouden moeten luiden. Commentaar is mogelijk tot 8 februari 2021. Het is de verwachting dat de Europese Commissie spoedig daarna een concreet richtlijnvoorstel zal presenteren. De Commissie zal daarbij waarschijnlijk ook de opinie van het Europees Parlement (EP) betrekken. Zoals bekend is het EP momenteel bezig met het opstellen van een verslag over het onderwerp 'duurzame corporate governance' (zie Nieuwsbrief van september 2020). De Juridische Commissie van het EP debatteerde op 26 oktober jl. over het ontwerpverslag en de 818 amendementen die op het ontwerpverslag zijn ingediend. Deze commissie zal waarschijnlijk op 16 november a.s. stemmen over de amendementen en het verslag. Het is de bedoeling dat het EP tijdens zijn plenaire vergadering van 14 december a.s. het verslag zal vaststellen.

- **Ook ESMA wil betere klimaatrapportages door beursgenoteerde ondernemingen**

In navolging van Eumedion heeft ook de Europese koepel van beurstoezichthouders, ESMA, de beursgenoteerde ondernemingen opgeroepen om in het jaarverslag over boekjaar 2020 beter te rapporteren over klimaatrisico's en om in dat kader de richtsnoeren van de Europese Commissie betreffende klimaatrapportage in acht te nemen. Dit schrijft ESMA in haar statement van 28 oktober jl. over de prioriteiten van de nationale toezichthouders op de financiële verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen. Het statement bevat een lijst met onderwerpen waar de nationale toezichthoudende autoriteiten (in Nederland de Autoriteit Financiële Markten) in het bijzonder op zullen letten bij de uitoefening van hun toezicht op de jaarverslagen en jaarrekeningen over boekjaar 2020. Naast betere klimaatrapportage wil ESMA dat de

ondernemingen “adequate transparantie” verschaffen over de impact van de coronapandemie op niet alleen de financiële positie en de financiële resultaten, maar ook op de bedrijfsvoering, het verdienmodel en de waardecreatie. ESMA verwacht dat de ondernemingen in hun jaarverslagen ook ingaan op de gevolgen van de pandemie op het sociale beleid en op de werknemers, op de cyberveiligheid nu een groot deel van de werknemers thuiswerkt en op het functioneren van de toeleveranciersketen.

- **ESMA staat EU-handel in aandelen van Europese bedrijven met pondenotering in Londen toe in geval van ‘harde Brexit’**

Europese beleggingsondernemingen mogen ook na het aflopen van de Brexit-transitieperiode op 31 december a.s. blijven handelen in aan de Londense effectenbeurs genoteerde aandelen van beursgenoteerde ondernemingen met statutaire zetel in een EU-lidstaat, onder de voorwaarde dat deze handel in Engelse ponden wordt afgewikkeld. Dit heeft ESMA op 26 oktober jl. bekend gemaakt. Dit betekent dat Europese beleggers in bijvoorbeeld het Nederlandse RHI Magnesita, Plaza Centers en DP Eurasia de aandelen mogen blijven verhandelen aan de beurzen van Londen en aan beurzen die zijn gelegen in de EU. De hiervoor genoemde ondernemingen laten de handel in hun aandelen aan de Londense beurs namelijk afwickelen in Britse ponden. Eerder was al bekend gemaakt dat Europese beleggers mogen blijven handelen in aandelen van Britse beursgenoteerde ondernemingen, zoals Royal Dutch Shell en RELX, op de beurzen van zowel Londen als Amsterdam. Ook kunnen Europese beleggers gewoon blijven handelen in aandelen van het Nederlandse X5 Retail Group, ook al heeft deze onderneming uitsluitend een notering aan de Londense effectenbeurs. Deze onderneming heeft namelijk een ‘Amerikaanse ISIN’ en de aandelenhandel wordt geëffectueerd in Amerikaanse dollars.

Ondernemingsnieuws

- **BAVA Just Eat Takeaway.com verwerpt beloningspakket nieuwe bestuurder Matt Maloney**

De op 7 oktober jl. gehouden BAVA van Just Eat Takeaway.com is niet akkoord gegaan

met een voorgestelde wijziging van het beloningsbeleid voor het bestuur. Het voorstel voorzag erin om de met de overname van Grubhub ‘meegekomen’ bestuurder Matt Maloney een identiek beloningspakket te bieden als bij de Amerikaanse maaltijdbezorger. De BAVA zag echter weinig in een dergelijk ‘Amerikaans beloningspakket’ en stemde met 57,6% van de uitgebrachte stemmen tegen het voorstel. Aandeelhouders namen vooral aanstoot aan de hoogte van de maximale bonus die zou neerkomen op 11,6 keer zijn jaarsalaris van \$ 745.500. Bovendien was er was geen enkel prestatie criterium verbonden aan de langetermijnbonus. Aandeelhouders waren voorts kritisch over de voorgestelde afvloeiingsregeling. De heer Maloney zou bijvoorbeeld in het geval er een onvoldoende ‘fit’ is tussen hem en Just Eat Takeaway.com en hij mede daarom binnen 12 maanden na de overname zou aftreden \$ 10,2 miljoen meekrijgen. Dat zou overeenkomen met 13,7 keer zijn jaarsalaris, exclusief een eventuele stijging van de aandelenprijs. De RvC had nog wel toegezegd om het gehele beloningsbeleid voor het bestuur vanaf de effectuering van de overname te zullen evalueren, zodat aan de AVA van 2022 of 2023 een nieuw beleid zou kunnen worden aangeboden. De BAVA vond deze toezegging echter te mager. De heer Maloney valt nu terug op het begin dit jaar vastgestelde beloningsbeleid van Just Eat Takeaway.com. Hij zal voorlopig genoegen moeten nemen met een maximaal jaarlijks beloningspakket van ruim € 2 miljoen en een afvloeiingsregeling ter hoogte van zes maandsalarissen en een eventuele bonusuitkering op pro-rata basis.

- **Fugro schaft 2 van de 3 beschermingsconstructies af**

Fugro gaat de certificering van haar aandelen opheffen en één van haar twee beschermingsstichtingen ontmantelen. De modernisering van Fugro’s corporate governance structuur is het resultaat van de onderhandelingen tussen Fugro, haar (bestaande en nieuwe) kernaandeelhouders (NN Investment Partners, ASR Asset Management en Sterling Strategic Value Fund) en de banken over de herfinanciering van de bodemonderzoeker. Op 19 oktober jl. bereikten deze partijen een akkoord over

een kapitaalinjectie van in totaal € 250 miljoen (via een 'private placement' en een claimemissie), een nieuwe kredietfaciliteit van € 225 miljoen en een lening van € 200 miljoen. De uitgifte van nieuwe aandelen moet nog wel door de voor 30 november a.s. belegde BAVA van Fugro worden goedgekeurd. Als deze BAVA-goedkeuring is verleend, dan zal het proces van de decertificering van de aandelen waarschijnlijk ergens aan het einde van het eerste halfjaar van 2021 zijn voltooid. Op dat moment komt ook een einde aan de invloed van het administratiekantoor (AK) van Fugro op de AVA-besluitvorming. Het AK stemde namelijk op die aandelen waarvoor de certificaathouders zelf geen stemvolmacht hadden gevraagd. In de afgelopen vijf jaar vertegenwoordigde het AK daardoor een 'stemmenblok' van tussen de 30% en 70%. Als er een vijandig bod op de onderneming zou worden uitgebracht of als er sprake zou zijn van ongewenst aandeelhoudersactivisme had het AK de mogelijkheid om helemaal geen stemvolmachten aan de certificaathouders toe te kennen. Daarnaast heeft de Curaçause Stichting Continuïteit Fugro toegezegd haar calloptieovereenkomst met Fugro's Curaçause dochtermaatschappijen Fugro Consultants International en Fugro Financial International te zullen beëindigen als de claimemissie is voltooid. Hierdoor kunnen er in de toekomst geen beschermingspreferente aandelen meer bij deze stichting worden geplaatst. Wel kunnen er in de toekomst ten tijde van een vijandige overname of ongewenst aandeelhoudersactivisme nog beschermingspreferente aandelen bij de Nederlandse Stichting Beschermingspreferente Aandelen Fugro worden geplaatst. Bovendien behoudt de RvC van Fugro het recht om bindende voordrachten te doen voor vacante posities in het bestuur en in de RvC.

- **Eurocommercial Properties wil certificering afschaffen**

Eurocommercial Properties (ECP) is voornemens de certificering van haar aandelen af te schaffen. Dit heeft het vastgoedfonds op 27 oktober jl. bekend gemaakt. Scheidend bestuursvoorzitter Jeremy Lewis schrijft in de op die dag uitgebrachte kwartaalupdate dat het AK,

waar de ECP-aandelen nu zijn ondergebracht, onder vuur lag van de kapitaalverschaffers. "Wij zijn altijd gevoelig voor de standpunten van de aandeelhouders en zien dit als een kans om onze corporate governance verder te moderniseren", aldus de heer Lewis die na afloop van de op 29 oktober jl. gehouden BAVA is opgevolgd door Evert Jan van Garderen. Een voorstel tot ontbinding van het AK en tot decertificering van de aandelen zal worden geagendeerd voor de 2021-AVA. De ECP-kapitaalverschaffers kunnen daarna 'vrijelijk' besluiten over alle zaken die op de AVA-agenda staan. De STAK van ECP stemde namelijk altijd op die aandelen waarvoor certificaathouders geen stemvolmacht hadden gevraagd en had daardoor in de praktijk veel invloed op de AVA-besluitvorming. Zo representeerde het AK tijdens de afgelopen AVA's telkens tussen de 30% en 40% van het ter AVA aanwezige of vertegenwoordigde aandelenkapitaal. Nadat ECP eind 2018 al de prioriteitsaandelen had ingetrokken, zal het vastgoedfonds vanaf de zomer volgend jaar geen juridische beschermingsconstructies meer kennen. Wel houdt de ECP-RvC het recht om bindende voordrachten te doen voor de benoeming van nieuwe bestuurders en commissarissen en geldt er voor de AVA een hoge drempel om bestuurders en commissarissen te ontslaan.

- **Pharming wil one-tier bestuursstructuur invoeren**

Pharming Group stelt haar aandeelhouders voor om de one-tier ('monistische') bestuursstructuur in te voeren. Dat blijkt uit de op 29 oktober jl. gepubliceerde stukken voor de voor 11 december a.s. uitgeschreven BAVA van het biotechbedrijf. In een one-tier bestuursstructuur zitten in het bestuur zowel de uitvoerende als toezichhoudende, niet-uitvoerende bestuursleden. Het AMX-bedrijf is van mening dat een one-tier bestuursstructuur de kwaliteit van de interne processen en besluitvorming zal verbeteren. Daarnaast heeft Pharming de autoriteiten van de NASDAQ-beurs en van de Amerikaanse beurstoezichthouder SEC gevraagd om haar aandelen ook te mogen noteren aan de NASDAQ. Pharming meent dat in dat kader een one-tier bestuursstructuur

“herkenbaarder” zal zijn voor internationale beleggers, aangezien het overgrote deel van de Amerikaanse beursgenoteerde ondernemingen een monistisch bestuursmodel kent. Het is de bedoeling dat huidig bestuursvoorzitter Sijmen de Vries de enige statutair uitvoerende bestuurder en ‘CEO’ zal worden. Hij zal een nieuw te vormen ‘executive committee’ gaan voorzitten. Verder wordt voorgesteld om de huidige president-commissaris, de Amerikaan Paul Sekhri, tot ‘Chairman’ te benoemen. Pharming zal de dertiende Nederlandse onderneming met een beursnotering in Amsterdam zijn die het one-tier bestuursmodel invoert. Daarnaast zijn er nog 32 Nederlandse ‘one-tier ondernemingen’ die aan een buitenlandse beurs zijn genoteerd. Tijdens de BAVA van 11 december a.s. zal ook een nieuw beloningsbeleid voor het Pharming-bestuur in stemming worden gebracht. Vlak voor aanvang van de op 20 mei jl. gehouden AVA werd het destijds voorgestelde beloningsbeleid ingetrokken vanwege kritiek van aandeelhouders en hun adviseurs op dat voorstel.

- **AND International Publishers kan nog geen accountant vinden en wil daarom boekjaar 2020 verlengen**

Het is AND International Publishers nog steeds niet gelukt om een controlerend accountant voor haar jaarrekening 2020 te vinden. Voor de zekerheid heeft de onderneming daarom op 29 oktober jl. een BAVA uitgeschreven. Op de op 10 december a.s. te houden BAVA wordt (o.a.) voorgesteld om een statutenwijziging goed te keuren, waarin wordt voorgesteld om het 2020-boekjaar te verlengen naar 30 juni 2021 en om vervolgens over te stappen op een systeem van ‘gebroken boekjaren’ die telkens lopen van 1 juli tot en met 30 juni. De maker van digitale kaarten had tot en met boekjaar 2018 Grant Thornton als accountant. Dit accountantskantoor besloot begin 2019 echter haar vergunning in te leveren om wettelijke controles bij beursgenoteerde ondernemingen te mogen verrichten. AND zit sindsdien zonder een controlerend accountant. In de toelichting op het BAVA-voorstel schrijft de smallcap-onderneming dat accountantskantoren het in de periode januari-mei erg druk hebben, waardoor zij minder capaciteit en interesse

hebben in het bedienen van kleinere beursgenoteerde ondernemingen zoals AND. Door het einde van het boekjaar te verschuiven naar 30 juni verwacht de onderneming dat accountantskantoren meer capaciteit zullen hebben en ook “in staat en bereid zullen zijn om AND te bedienen tegen tarieven die meer zijn afgestemd op de omvang en complexiteit van de onderneming”. Bovendien heeft AND in de zomermaanden altijd het laagste niveau van activiteiten. Zodoende is er in deze periode meer tijd beschikbaar om het boekjaar af te sluiten en het jaarverslag op te stellen. AND, die na de komende BAVA officieel GeoJunxion zal heten, is na Value8, MKB Nedsense en IEX Group al de vierde beursgenoteerde onderneming die vanwege de moeizame zoektocht naar een accountant het boekjaar wijzigt.

Overige interessante zaken

- **ISS wil informatievere beloningsverslagen**

In het beloningsverslag van een beursgenoteerde onderneming moet ten minste achteraf de specifieke prestatiedoelstellingen voor het uitkeren van een bonus worden opgenomen evenals de ‘scores’ op die prestatiedoelstellingen die in het boekjaar zijn behaald. Ook moet worden aangetoond dat de uitgekeerde bonusbedragen aansluiten bij de gerealiseerde scores op de prestatiedoelstellingen. Dit staat in het voorgestelde ‘standaardstembeloid’ dat ’s wereld grootste stemadviesbureau ISS vanaf AVA-seizoen 2021 wil gaan hanteren. Over het voorstel is tussen 14 en 26 oktober jl. geconsulteerd. ISS liet deze zomer al doorschemeren dat de transparantie over in het bijzonder de prestatiedoelstellingen en in hoeverre deze prestatiedoelstellingen zijn behaald te wensen overlaat. In het consultatiedocument van 14 oktober jl. wordt Nederland aangehaald als land waar de informatie in de beloningsverslagen 2019 over met name deze punten tekort schiet. Ontbreekt de hiervoor genoemde informatie ook in het beloningsverslag 2020 dan zal ISS haar klanten (institutionele beleggers) die het ‘standaardstembeloid’ volgen, adviseren om een negatieve adviserende stem uit te brengen ten aanzien van het beloningsverslag. ISS kondigt in het document verder aan om vanaf AVA-

seizoen 2022 de hiervoor genoemde klanten te zullen adviseren om tegen de (her)benoeming van de voorzitter (of andere leden) van de selectie- en benoemingscommissie te stemmen als het bestuur en/of de RvC nog niet voor ten minste 30% uit vrouwen bestaat. ISS geeft de beursgenoteerde ondernemingen derhalve nog een jaar om te voldoen aan dit quotum.

- **FRC publiceert best practice document virtuele AVA's**

De Britse Financial Reporting Council (FRC) wil meer flexibiliteit voor de Britse beursgenoteerde ondernemingen om een virtueel AVA-format te kiezen zonder dat dit afbreuk doet aan de "integriteit en de doelstelling van een AVA". De FRC wil daarom een Stakeholder Group formeren om alternatieve AVA-varianten te inventariseren en om te bekijken of hiervoor het Britse vennootschapsrecht moet worden aangepast. De Stakeholder Group moet ten minste bestaan uit afgevaardigden van ondernemingen, beleggers en de overheid. Dit schrijft de FRC in zijn op 6 oktober jl. uitgebrachte document met 'best practices' en 'lessons learned' uit het virtuele AVA-seizoen 2020. Eén van de AVA-varianten die de FRC wil onderzoeken is het aanbrengen van een scheiding tussen de fase van verantwoording en discussie en de fase van besluitvorming tijdens de AVA. De AVA wordt dan gesplitst in twee afzonderlijke bijeenkomsten. Dit jaar koos Royal Dutch Shell voor deze AVA-variant. Op die manier konden aandeelhouders de discussie met het bestuur en de antwoorden op hun vragen nog betrekken bij het bepalen van het stemgedrag. Tijdens het virtuele AVA-seizoen 2020 moesten de meeste aandeelhouders hun stemmens al uitbrengen ver vóór aanvang van de AVA. De FRC vindt het verder best practice dat aandeelhouders in de gelegenheid worden gesteld om zelf live vragen te stellen. Als aandeelhouders schriftelijke vragen willen stellen, dan zou dit moeten kunnen tot de ochtend van de dag waarop de AVA plaatsvindt. De FRC vindt het niet passend dat ondernemingen een maximum stellen aan het aantal vragen dat een aandeelhouder mag indienen. De FRC hoopt dat de Britse beursgenoteerde ondernemingen de best practices zal

betrekken bij de voorbereiding op het (waarschijnlijk) virtuele AVA-seizoen 2021.

- **FRC wil af van geïntegreerde verslaggeving**

De huidige verslaggeving door grote ondernemingen moet niet meer geïntegreerd zijn, maar moet juist worden 'ontbundeld'. In de toekomst moet het 'ondernemingsverslag' centraal staan, met daarnaast de jaarrekening en een rapport over het 'openbaar belang'. De onderneming kan daarnaast nog specifieke data en details publiceren, alsmede andere reguliere rapporten. Dit stelt de FRC voor in een op 8 oktober jl. gepubliceerd discussiedocument over de toekomst van de verslaggeving. Volgens de FRC wordt met de publicatie van verschillende rapporten de verschillende doelgroepen van de verslaggeving van ondernemingen beter bediend.

"Verschillende stakeholders hebben behoefte aan verschillende rapporten", aldus de FRC. De Britse toezichthouder op de financiële verslaggeving verwerpt daarom het idee dat er slechts één definitie van het begrip 'materialiteit' is. Dat begrip hangt volgens de FRC af van de doelgroep en derhalve van de aard van het rapport. Als het aan de FRC ligt moet de onderneming in het 'ondernemingsverslag' straks uitleggen op welke wijze zij lange termijn waarde creëert in lijn met haar missie. In dit rapport moet de belangrijkste financiële en niet-financiële informatie worden gecombineerd. De jaarrekening dient een gedetailleerd financieel verslag te blijven, dat een 'foto' biedt van de financiële situatie aan het eind van een boekjaar. Het 'openbaar belang rapport' laat zien wat de impact van de onderneming op de samenleving en het milieu is. Het bevat dus vooral niet-financiële informatie. De FRC ondersteunt in dat kader de verschillende oproepen van belanghebbenden om tot een wereldwijde set van niet-financiële verslaggevingsstandaarden te komen om zo de onderlinge vergelijkbaarheid van de niet-financiële informatie te verhogen. Belanghebbenden kunnen tot 5 februari 2021 commentaar leveren op het discussiedocument.